

В данному кодексе содержатся и другие положения, касающиеся процессуальных сроков, в которых нарушена четкость изложения, содержится неопределенность и неоднозначность в исчислении процессуальных сроков. Например «разумные сроки», «необходимые для исполнения», «кратчайшие сроки», «при наличии достаточных оснований» и т. д., которые, на первый взгляд, не вызывают подозрения, однако без соответствующих уточнений вносят двусмысленность в понимание, в применение и, в конечном счете, ведут к нарушению прав участников уголовного процесса. Например, размытость временного отрезка от совершения преступления до сообщения о подозрении может привести активизации возможностей, неявно содержащихся в тексте нормы – уклонение преступника от ответственности, коррупционных действий сотрудников правоохранительных органов и др.

Таким образом, лишь учитывая диспозиционность свойств правовых возможностей, заложенных в правовых нормах, мы можем предусмотреть перспективы реализации нормативно-правового акта. Важно учитывать диспозиции в процессе подготовки норм права, а не после их практической апробации.

Гайтан В. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри філософії*

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ (КЛАСИФІКАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ)

За останні сім років величезної популярності набули сайти соціальних мереж (англ. – social network sites, скорочено – SNS). Це сайти, що дозволяють користувачам завантажувати інформацію на загальнодоступний профайл, створювати он-лайн список друзів і переглядати профайли інших користувачів. Соціальна мережа – соціальна структура, утворена індивідами або організаціями. Вона відображає зв'язки між ними через різноманітні соціальні взаємовідносини, починаючи з випадкових знайомств і закінчуючи тісними родинними вузами. Зазначимо, що Інтернет швидко став основним інструментом для здійснення права на вираження думок, ідей, поглядів реалізації права на свободу слова. Утім, через різноманітність змісту і простоти використання, Інтернет-інформація стала спірною і суперечливою та може використовуватися в різних цілях. З одного боку, наприклад, це дозволяє отримати відомості про поточні події в країнах, де інші засоби масової інформації піддаються жорсткій цензурі; з іншого – Інтернет може бути використаний з метою сприяння вчиненню правопорушення, і навіть злочину. (Турута О. Інтернет і право на свободу слова (порівняльно-правовий аспект) // Публічне право. – 2012. – № 4 (8), с. 31–32). Насамперед хочеться зазначити, що першочергово Інтернет

створювався як мережа для вільного поширення та одержання корисних для суспільства даних з урахуванням норм права та морально-етичних принципів, що забезпечують соціальну справедливість і рух у напрямі до свободи. Проте, на жаль, на сьогоднішній день Інтернет перетворився на повсякденний засіб висилання будь-якої інформації, не завжди достовірної, що досить часто призводить до порушення прав людини.

Широке використання Інтернету породжує значні правові проблеми, що стосуються, зокрема, таких важливих питань, як: інформаційна безпека, права та свободи в галузі інформації, доступ до інформації, інформаційних ресурсів, інформаційних продуктів та отримання інформаційних послуг, ведення електронної комерції (торгівлі), оподаткування комерційної діяльності в Інтернеті, укладання договорів електронним способом, використання комп'ютерного програмного забезпечення, використання доменних імен, неправомірна поведінка користувачів у мережі (кіберсквотинг, тайпсквотинг, хакінг), охорона та захист прав інтелектуальної власності (авторських та суміжних прав, патентних прав, прав на засоби індивідуалізації та ін.). Проаналізуємо випадки порушення прав людини в соціальних мережах. З однієї сторони, можливість вільного висловлювання в мережі Інтернет користувачам гарантовано Конституцією України, а саме, ст. 34 (Конституція України. – Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996.) гарантовано право на свободу думки і слова, вільне вираження своїх поглядів і переконань. Виникає запитання, як захистити свою честь, гідність та ділову репутацію у разі їх порушення у всесвітній мережі Інтернет, та хто буде нести відповідальність за таке порушення. Чинне законодавство України виділяє два способи захисту: загальні та спеціальні, які застосовуються в судовому та позасудовому порядку. Отже у випадку розміщення в мережі Інтернет інформації, що порушує честь, гідність та ділову репутацію особа, права якої порушено може або ж безпосередньо звернутися до особи, яка здійснила дане порушення, з вимогою про спростування такої інформації, або до суду. Питання про захист авторського права в мережі Інтернет гостро підіймається у більшості країн світу, на жаль, в Україні йому приділяється мало уваги, тому необхідно знайти оптимальні способи вирішення даної проблеми, спираючись на міжнародний досвід. Крім того, можна помітити певні прорахунки в реалізації національної програми захисту авторських прав у мережі Інтернет, внаслідок відсутності нормативно-правових актів, які б стосувалися виключно даного питання. Навпаки, у пострадянській державознавчій літературі, присвяченій різним аспектам теорії й практики захисту права на недоторканність приватного життя (зокрема, у працях Н. Г. Беляєвої, Г. О. Мітцукової, І. Л. Петрухіна, В. С. Сивухіна, Е. О. Цадикової та ін.), проблема соціальних мереж досі перебуває поза межами уваги, хоча кількість користувачів Інтернету з колишніх радянських республік зростає з геометричною прогресією

Серед багатьох ризиків для прайвесі у соціальних мережах варто виокремити, принаймні, три:

- 1) повна поінформованість про особу;
- 2) повідомлення інформації злочинцям;
- 3) відсутність у особи реального контролю за домірністю інформації про себе.

Наприкінці зазначимо, що Інтернет не повинен бути самоціллю для суспільства, а лише засобом для розвитку людської особистості. Право людини на розвиток має бути базовим критерієм для оцінки міри реалізації всіх її інших прав і свобод, зокрема, свободи слова та доступу до інформації. Адже те, що руйнує людину, не може вважатися свободою, заради якої відстоюється право на вільний Інтернет. Загалом мережа Інтернет виступає як галузь масової комунікації, яка стрімко розвивається і змінюється, а правове регулювання таких галузей завжди розвивається з запізненням.

Петрович З. З.

*Львівський державний університет внутрішніх справ,
здобувач кафедри загальної теорії держави і права*

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЦІННОСТІ ПРАВА: СУЧАСНЕ ТРАКТУВАННЯ

За час реформування українського суспільства в багатьох сферах суспільного життя активізувалося значне число супутніх цьому процесу соціальних патологій (криза моральності та правосвідомості, соціальна нестабільність, падіння цінності людського життя), що мають різні причини і підстави. Однією з таких причин є руйнування колишньої ціннісної основи і відсутність нової стрункої системи соціальних цінностей, які відіграють для будь-якого суспільства роль об'єднуючої платформи.

На думку Г. Ріккерта, цінність (те, що має значення, потрібне, важливе для людей) присутнє в дійсності в якості благ (в об'єкті) і в якості оцінки (в суб'єкті). Сфера цінностей трансцендентна. Цінність – це «сєнс, що лежить над усяким буттям». Зв'язок цінностей з дійсністю здійснюється за допомогою сєнсу, який належить обом сферам. Отже, цінності надають сєнс процесом оцінки створюючи ті чи інші блага. Сукупність усіх благ утворює сферу культури. Культура, таким чином, є частиною дійсності, поєднаною з цінностями.

При цьому слід відзначити, що завдяки цінностям можна відрізнити культурні процеси від явищ природи з точки зору їх наукового розгляду, оскільки цінності не являють собою дійсності – ні фізичної, ні психічної (Ріккерт Г. Науки о природе и науки о культуре / Ріккерт Г., Полякова А. П., Бєляєва М. М.; пер с нем. А. Ф Зотова. – Москва: Республика, 1998. – 413 с.).